

Dosarul nr. 2ra-259/22
2-20114812-01-2ra-25022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

06 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alina Jenesco împotriva lui Nicolai Jenesco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Alina Jenesco, a fost admis apelul declarat de către Nicolai Jenesco și a fost modificată hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 18 septembrie 2020, Alina Jenesco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Jenesco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în perioada căsătoriei cu pârâtul s-a născut copilul minor XXXXX, la XXXXX. Ulterior, în baza hotărârii din 08 septembrie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, căsătoria a fost desfăcută și a fost încasată de la pârât pensia de întreținere pentru copilul minor în sumă de 2500 de lei.

A menționat că prin decizia din 11 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost modificată suma pensiei de întreținere dispusă spre încasare de la pârât de la 2500 de lei până la 1000 de lei.

Reclamanta a susținut că din momentul desfacerii căsătoriei și stabilirii pensiei de întreținere pentru copilul minor și până la data depunerii prezentei cereri, cheltuielile de întreținere zilnică a copilului s-au majorat substanțial, au apărut cheltuieli suplimentare, cum ar fi cele legate de studii.

A afirmat că, potrivit informațiilor publicate de Biroul Național de Statistică, indicii prețurilor de consum în perioada mai 2014 - august 2020 a constituit 138,82%, respectiv, prețurile medii de consum au crescut de circa 1,4 ori, iar, rata inflației în perioada indicată a constituit 38,82%. Prin Hotărârea Guvernului RM nr. 678 din 27 decembrie 2019 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2020, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2020 este de 7953 de lei. Astfel, ținând cont de situația reală, pensia stabilită în anul 2014 în mărime de 1000 de lei nu corespunde necesităților la zi.

A precizat că, din informația de care dispune, pârâtul de aproximativ doi ani este angajat în funcție de șofer de curse lungi în Uniunea Europeană.

A declarat că, în raport cu posibilitățile materiale pe care le are pârâtul și ținând cont de faptul că are activități fluctuabile aducătoare de venituri majore în comparație cu venitul mediu pe republică, inclusiv ținând cont de faptul că, cheltuielile de întreținere a copilului minor au crescut substanțial, iar, prețurile medii de consum au crescut din anul 2014 până în anul 2020 de circa 1,4 ori, pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 4000 de lei este una adecvată.

Reclamanta a solicitat majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, încasată de la pârât, pînă la suma de 4000 de lei lunar și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Alina Jenesco și a fost modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor stabilit prin decizia din 11 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, fiind încasată de la Nicolai Jenesco în beneficiul Alinei Jenesco pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, în mărime fixă de 3000 de lei lunar, începând cu 18 septembrie 2020 și până la atingerea majoratului de către copil. Au fost încasate de la Nicolai Jenesco în beneficiul Alinei Jenesco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei și alte cheltuieli în sumă de 100 de lei, în total 3100 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată, a fost încasată de la Nicolai Jenesco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540 de lei.

La 11 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă, au declarat apel nemotivat, iar la 18 august 2021 au declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 13 ianuarie 2021 Alina Jenesco a declarat apel nemotivat, iar la 25 august

2021 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Alina Jenesco, a fost admis apelul declarat de Nicolai Jenesco și a fost modificată hotărârea primei instanțe în partea încasării de la Nicolai Jenesco în beneficiul Alinei Jenesco a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, prin micșorarea cuantumului acesteia de la 3000 de lei lunar până la 2000 de lei lunar. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută. Totodată, a fost încasată de la Nicolai Jenesco în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 360 de lei.

Instanța de apel a reținut că în urma relației de căsătorie dintre părți a rezultat copilul minor XXXXX, respectiv, părinților le revine obligația de creștere și întreținere a copiilor minori comuni, chiar și în condițiile în care căsătoria acestora a fost desfăcută, iar părinții copilului trăiesc separat. În speță, pârâtul pretinde în continuare asupra menținerii obligației sale stabilită prin decizia din 11 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău pe motiv că nu dispune de venituri suficiente, nefiind angajat în câmpul muncii, având la întreținere soția care este în imposibilitate temporară de a munci, fiind în concediu de îngrijire a copilului minor comun XXXXX, născută la XXXXX.

Totodată, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe cu trimitere la faptul că, necesitatea modificării cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, este justificată prin prisma faptului că raporturile juridice, inclusiv situația părților și cheltuielile reclamantei au suferit modificări, deoarece la situația din 2014, când a fost pronunțată decizia Curții de Apel Chișinău, copilul minor avea vârsta de 2 ani, iar la moment, etapa examinării cauzei în instanța de apel, minorul deja a împlinit 9 ani, ceea ce denotă că suma de 1000 de lei lunar nu corespunde necesităților sale. Or, conform informației Biroului Național de Statistică, minimumul de existență pentru semestrul I al anului 2020, pentru un copil cu vârsta 7-17 ani a constituit 2261,50 de lei, prin urmare, pentru întreținerea minorului, reclamanta se confruntă cu suportarea unor cheltuieli mai mari, necesitățile unui copil la vârsta de 2 și 9 ani în mod evident fiind diferite.

Astfel, instanța de apel a relevat că, cuantumul pensiei de întreținere pe care îl achită la moment pârâtul, este în mod cert sub pragul minimumului de existență, fapt ce evident contravine interesului superior al copilului, însă, în opinia instanței de apel, suma de 3000 de lei lunar pentru întreținerea copilului minor este una exagerată, deoarece achitarea cheltuielilor privind întreținerea copilului minor urmează a fi raportată la ambii părinți care au obligații egale față de copil.

Instanța de apel a considerat că suma de 2000 de lei ar fi una proporțională și echitabilă în raport cu părțile, precum și este în interesul superior al copilului, or, încasarea unei sume mai mari ar duce la reprimarea drepturilor copilului minor

XXXXX, care de asemenea se află la întreținerea lui Nicolai Jenesco.

Totodată, instanța de apel a accentuat că reclamanta nu a prezentat la materialele cauzei probe, din care să rezulte că cheltuielile ultimei în legătură cu îngrijirea copilului minor sunt echivalente sumei de 6000 de lei, subsecvent, cerința acesteia cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere de la suma de 1000 de lei la suma de 4000 de lei este neîntemeiată, pe motiv că ultima nu a justificat suportarea unor cheltuieli pentru îngrijirea copilului în mărime de 8000 de lei.

Instanța de apel nu a reținut nici argumentele pârâtului cu referire la datele Biroului Național de Statistică privind minimul de existență, or, după cum s-a indicat supra, ultimul achită o pensie de întreținere lunară sub pragul acestor date, deși sumele reflectate de către Biroul Național de Statistică nu pot fi considerate ca satisfăcătoare și destule pentru un trai plin de decență al copiilor, pentru a fi puse pe seama ambilor părinți, în mod egal.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a reținut că, datele statistice descriu minimul de existență pentru un copil în vârstă de 7-18 ani, or, esența creșterii și îngrijirii unui copil în opinia instanței nu poate fi limitată doar la minimul de existență, totodată, a conchis că, informația de la Biroul Național de Statistică nu are un caracter obligatoriu pentru instanțele de judecată la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, aceasta având un caracter de reper, de recomandare, respectiv, aceasta se stabilește în funcție de interesele copilului și posibilitățile economice ale ambilor părinți, locul de muncă al acestora, ocupația lor, precum și faptul cu cine din părinți au rămas stabiliți cu traiul copiii minori. Or, fiind stabilit locul de trai al copilului minor cu mama, în mod evident, aceasta contribuie la creșterea, educația și întreținerea copilului, atât în plan material, cât și psihologic, moral și emoțional.

Instanța de apel a reținut că, deși apelantul-pârât pretinde că, veniturile sale sunt disproporționale sumei pensiei de întreținere adjuocate de instanța de judecată, ultimul, pe lângă aceste obligații având la întreținere soția și minora XXXXX, aceste argumente nu pot sta la baza micșorării cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, or, acest fapt ar putea leza grav drepturile copilului apelantului-pârât și ar duce la reprimarea intereselor acestuia în raport cu părinții. Mai mult, cuantumul veniturilor pârâtului, precum și faptul că acesta nu este angajat oficial în câmpul muncii în Republica Moldova nu constituie un temei suficient pentru reducerea drastică a întreținerii copilului minor, de altfel, deși este în sarcina ambilor părinți creșterea și educarea copiilor, acest fapt nu se poate prezuma doar la asigurarea nivelului minim de viață pentru copilul minor. Indiferent de situația în care se află părinții, aceștia au obligația de a întreprinde toate măsurile în vedere asigurării întreținerii copiilor săi, iar materialele prezentei cauze denotă la etapa actuală existența temeiurilor pentru majorarea cuantumului pensiei de întreținere până la suma de 2000 de lei.

La 15 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului au indicat că, nu sunt de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece contravin circumstanțelor cauzei și normelor legale aplicabile speței.

Au menționat că instanțele judecătorești incorect au concluzionat că, înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată denotă că starea materială sau familială a recurentului de la momentul pronunțării hotărârii judecătorești din 11 decembrie 2014 s-a modificat considerabil și impune modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor.

Au susținut că, deși intimata a invocat că recurentul fiind angajat în funcția de șofer de curse lungi în Uniunea Europeană, dispune de capacitate financiară, în opinia sa, de a plăti pensia de întreținere mai mare, totuși, nu a anexat nicio dovadă în acest sens.

Au afirmat că, rata inflației în perioada indicată a constituit 38,82%, însă acest fapt nu constituie schimbarea stării materiale și familiale a mamei copilului sau a tatălui.

Au notat că la cererea de apel și la referința depuse în instanța de apel au anexat înscrisuri, ce confirmă faptul că recurentul nu este angajat în câmpul muncii și nu are un venit lunar stabil, dar în pofida acestui fapt își execută cu strictețe obligațiunile de plată a pensiei de întreținere și nu înregistrează careva restanțe la acest capitol. Recurentul niciodată nu s-a limitat la achitarea sumei de 1000 de lei, acesta, ori de câte ori a avut posibilitate, a contribuit și cu sume suplimentare lunare în beneficiul intimatei, inclusiv cu procurarea fiului său a obiectelor, vestimentației, încălțăminte, jucăriilor și a produselor alimentare.

Au relevat că, modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilit de către instanța judecătorească poate avea loc doar în condițiile prevăzute expres la art. 110 din Codul familiei și anume, în cazul în care situația materială sau familială a unuia din părinți s-a schimbat, însă, o astfel de condiție nu se atestă la caz. Or, dezacordul intimatei cu cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 1000 de lei lunar, stabilit de instanța judecătorească, nu poate constitui temei pentru modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, conform art. 110 din Codul familiei.

Au invocat că la 31 ianuarie 2019, recurentul a încheiat căsătoria cu Tatiana Sorocean și la XXXXX s-a născut copilul comun XXXXX. Mai mult, recurentul are la întreținere și pe fiica Tatiane Sorocean din prima căsătorie, XXXXX, care la fel este minoră. La moment, Tatiana Sorocean nu lucrează, fiind în concediu și se află la întreținerea soțului său.

Au specificat că la materialele dosarului nu sunt anexate probe, care confirmă că intimata suportă lunar cheltuieli de întreținere a fiului în sumă de 4000 de lei sau 6000 de lei. Or, prin atribuirea tuturor cheltuielilor în sarcina recurentului l-ar pune într-o situație materială mai defavorabilă față de intimată și ar contravine cadrului legal. Prin înscrisurile probatorii administrate la dosar nu se confirmă faptul că, situația materială a părților s-a schimbat ori s-au majorat cheltuielile pentru întreținerea copilului minor sau există alte circumstanțe importante, iar afirmațiile intimății în acest sens au un caracter declarativ, fiind lipsite de suport probatoriu.

Au susținut că, instanțele judecătorești au interpretat eronat normele de drept material și nu au dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt, nu au examinat în mod obiectiv cauza și nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Prin notificarea din 25 februarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimății copia recursului, înștiințând-o despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 147, 149-150), însă, ultima nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților la proces copia deciziei contestate la 04 ianuarie 2022 (f.d. 133), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, recursul, declarat la 15 ianuarie 2022, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă,

asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Nicolai Jenesco și reprezentantul acestuia, avocatul Ludmila Bîrcă, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic